

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon paltsor egyszeri hirdetésnél 10 fillér, többszörli hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetésnél minden szöveg 4 fillér. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	SIESKAROLY.	
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr. Bárdi György dr. Danay Kálmán.	
Egyes szám ára 20 fillér.			

Szüretkor.

A nyáron sokszor megállottam a szentkúti fürdő rétjén, tekintetem odatapadt városunk látóképére s lelkem — eltelt gyönyörűséggel. A nap meleg reszkető verőfényében remek panoráma tündöklött előttem.

Az előtérben ott emelkedik a város. A fehér házak csakugy tündökölnék a fák sötétebb zöldjéből, a templomok tornyai, a gyárak kéményei fölnyulnak a magasba, mintha a többi épület őrszemei volnának. A város mögött emelkedik hatalmas tömegével a várhegy, mint büszke uralkodó, fején a várrom érdekes, bár fakó koronájával. A várhegyen túl hamarosan leereszkedik a látóhatár pereme, mintha a nyílt tekintetű világoskék égbolt a város mögött elhuzódó hegylánc csókjaira vágynék. A hegylánc tetejét az erdő haragos zöldje fűdi, s ez amint lejjebb ereszkedik a hirtelen lejtőn, a szőlőtőkék világoszöldjébe megy át, amelybe a gyümölcsfák vonnak itt-ott árnyolatot. A természet üde zöldjének még elevebb szint nyujtanak a fehérlehegyi hajlékok, amelyek élénken, csábítóan mosolyognak reánk. És mindez, a természet alkotása, az emberkéz műve, egységes képbe olvad össze s a szépremek harmóniájával szinte megbüvöli a lelkét.

El-elnéztem hosszan, elmélyedéssel városunknak és környékének festői szépségét és lelkembe gyönyör szállott az édes ígézet alatt.

De a lelkemet elfogó ígézet csak percekigtartó vala. Az öröm érzése eloszlik, helyébe a fájdalom sajtója támad: ime a remek tájra, melyet az Isten jókedvében alkotott, már-már ráfűtt a halál szele. Az eleven életen ott vannak a pusztulás fakó foltjai.

A fillokszéra ott rág az életén. Mint veszedelmes belső kór, ugy pusztítja ez a föld alatt tanyázó féreg a szőlőket. A halálnak jelenléte azután kiül a szőlőhegy külső képeré. A viruló arculation majd itt, majd ott jelennek meg azok a kerek foltok, amelyek a szőlő elpusztulásának gyászos előhírnökei. E foltok egyre szaporodnak s az a viruló hegyoldal, mely üdeségével eleven-séget és bajt kölcsönöz városunk környékének, egyszer csak a halál pusztá, rideg képét ölti majd fel.

Vagy tizenhárom éve annak, hogy a sümei Baglyashegyen elsőben jelentkezett a fillokszéra. Ine, a baj lassan, nagyon lassan terjedt, hisz más szőlőhegyeket annyi idő alatt háromszor is tönkretett. (Ott a Kopaszhegy. Ebbe sokkal később vette bele magát a fillokszéra, de azután kedvező életfeltételekre akadva, hamarosan letarolta az egész hegyet.) Nem a természet ujmutatása-e ez? Nem arra int-e ez a bajban, veszedelemben szerencsés körülmény, hogy megfelelő erélyes védekezéssel szőlőink életét nagyon megnyujtani, sőt a fillokszéra előtt való rendes tartamra megtartani lehet. Arra int. És mi évek sora óta visszhangozzuk ezt az intelmet; év-

ről évre figyelmeztetjük, kérjük, buzdítjuk a gazdákat, hogy mentsek meg a szőlőiket a végső enyészettől, de sajna, nagyon szörványosan jelentkezik a természet intelmének s a mi buzdító szavainknak eredménye. Egyes értelmes gazdák szénkénegeznek, ennek áldásos eredményét is látták, ám a szénkénegezés a sümei szőlőkben általános elterjedést még ma sem nyert.

Ennek a közönynek, nem törődöm-ségnek kiáltó jelei azok az egyre szaporodó foltok, amelyek a szőlők pusztulását hirdetik. Annál bűnösebb pedig ez a közönség, mert a szénkénegező-raktár évek óta megvan, s a sümegiek könnyen hozzáférhetnek a folyadékhoz. Embertelenség, szívtelenség tehát, aki pusztulni engedi szőlőjét és föl nem használja az eszközt, amivel megmenthetné azt.

A folyó év azonban másra is inti a gazdákat. Arra, hogy a szőlő egyéb betegségei ellen is kellő eréllyel, megfelelő időszakban, tehát napot sem halogatva, védekezzenek. A pusztító kórnak csak ugy lehet elejét venni, vele a teljes siker reményével csak ugy lehet megküzdeni, ha idején s megfelelő orvosszerrel veszik föl a küzdelmet. Azért vessék lelkükbe gazdáink a jelen év szomorú intelmét s jövőre el ne feledkezzenek róla, hogy a peronoszpóra és a lisztharmat ellen akkép védekezzenek, amint azt tudomány előírja.

Bizony sok veszedelem fenyegeti azokat a jámbor tőkészeket. Azért szerető gonddal ápolja, védje, oltalmazza őket a

Az új országház festményei.

— A Sümeg és vidéke eredeti tárcája —

A magyar országgyűlés új házat hivatalosan is befejeztnek jelentették ki. A nagy mű, amely az építő és képző művészetnek kétségkívül legnagyobb alkotása, majdnem másfél évtizedig foglalkoztatta megalkotóit. A teremtő zsenik egész gárdájának munkájából egységessé formálódott nagy alkotás bőséges anyagot adhat egy önálló művészeti tanulmányra is, amely egyszer mind tükre lenne képzőművészetünk mai nivójának. Ugyiszólván, képességeink legjavát hordtuk össze ebbe az alkotásba, amely magába olvasztva hirdeti építészettünk, iparunk, szobrász és festőművészetünk nagyságát.

Legnagyobb tere talán a festőművészetnek jutott az új Ház művészi alkotásai között. A hatalmas kupolák, ivhajló folyosók, termek és csarnokok falmezőiről nem kevesebb mint hét művész alkotásai beszélnek hozzánk a közel és távol mult történelmének a nyelvén. A hun legendák mesészerű világától kezdve a mooriamur és a kardvágás jelenetét az ezer évet élt nemzet története, jelleme, szokása, kedvtelése és küzdele jut szóhoz művészetünk nyelvén az óriási épület belsejében. S ha értékre nem is egyenlők ezek az alkotások, a szeretet, a mellyel művészeink megteremtették, kisugárzik valamennyi képből.

A legnagyobb falterület Vajda Zsigmondnak jutott, aki a hun-magyar mondakör mesevilágá-

ról regél a képviselők és főrendek társalgójának ives menyeczetéről. Az óriási munkán lehetetlen, hogy első pillanatra meg ne kapjon Emese álma. Jobb, tökéletesebb alkotása alig van ennél a művésznek. Az álmodlító Emese alakja olyan megkapó, lebilicselő, hogy szinte vele közködik és vergődik az ember lelke a nagy jelentőségű álom kiváltásában. A pihenő, magával tehetetlen fest elragadó küzdelme ez a lelkét felkorbácsoló álom hatása alatt. Az a nagy mindenben tökéletes lélektani igazság, amivel Vajda elénk állítja alakját, szinte elhiteti velünk a legenda valóságát. Ez a hangulat jellemzi különben Vajda egész munkáját. Végig tekintve művén, szinte eszünkbe ötlök, hogy legendák korából való mese alakok mozognak, állnak előttünk a szín, a területbeosztás s az a biztosság, amivel minden esetvonásnál találkozunk, önkénytelen a valóság világába ringat bennünket. Ha művészeti értékben nem is, de külső hatásában feltétlenül, a legmegkapóbbat Vajda alkotta művésztszétsai között. Ha keresztényi felfogásában is megvolna az a biztosság, mint a monda homályában, bátran odahelyezhetnénk művét Lotz Károlyé mellé.

Négy nagy allegorikus képet festett a mester: az Erélyességet, Bölcsességet, Békét és Törvényhozást. A miniszteri tanácsstermet díszíti a két első, míg a Béke és Törvényhozás a lépcsőházban fogadja az embert. Külömbőség tenni művészi becsesség tekintetéből alig lehet. Talán a tárgya teszi, hogy legjobban a Békesség hat reánk. A nemes egyszerű nyugalom,

ami elterül a képen lebilicseli az embert. A rajz tökéletessége, a színek meleg harmóniája, alakjai, mind hozzájárulnak ehhez a hangulathoz. Mintha csak ennek a képnek a hatását akarta volna fokozni a művész, a másig falterületre jutott Erélyességen szélőlű üzött felhők perspektívájában, kuszált ruhában pihegő mellek állítják eléünk a főalakot, amint megvívja csatáját a becsületért. Kifejezőbb, igazabb alakot szinte el sem képzelhetünk ennél a nőnél, aki a megsértett lelke nemes felindulásában, hevességében is méltóságtejes mozdulattal hagyja el ülő helyét.

A két kép így egymás mellett ellentétes hangulatával, felfogásával csak fokozza azoknak értékét. A Béke és Törvényhozás semmivel sem maradnak ezek mögött. Hogy hatásuk még sem lesz olyan általános, azt inkább tárgyuk, mint művészi becsük eredményezi.

Az étkező teremben öt képet festett Spányi. Hangulatos, kedves tájkép valamennyi, amelyek minden nyugodtságuk mellett eléünk varázsolják a mult idők nagy, ország-világrengető küzdelmeit. Vajda-Hunyad, Visegrád, Trencsén, Klüssza és Árva várának képei ezek. Erős művészi alkotás mindaz öt kép. Felettök a borongós, sejtelmes párázatban ott viharzik a nemzet egész dicsősége. Egyetlen alakkal sem találkozunk a képeken, de azért beszédesek: a természet, a történelem nyelvén szólanak hozzánk, hol panaszosan, hol elmerengve, de mindig igazán. Egy-egy felröppenő madár képviseli; itt-ott az életet és az emlékezést.

gazda. Mert megérdemlik ezt a szerető gondot. A védekezést, bár sok költségbe és fáradságba kerül, bőven visszafizetik azok a halás tőkék.

Azért minden erővel törekedjék a gazda, hogy szőlőjének életét minél hosszabbra nyújtsa. Ezzel a nehéz életviszonyok között, a súlyos gazdasági helyzetben még mindig kitűnő támasztékot biztosít magának. Ne vesse el tehát ezt a támasztékot, hanem minden erejével legyen rajta, hogy minél tovább kezében tarthassa. Saját jól felfogott érdeke parancsolja ezt, de parancsolja hazafiúi kötelessége is, mert midőn szőlői fenntartásával magának nevezetes évi jövődelmet biztosít, egyúttal munkát, keresetet nyújt a népnek, s egyúttal a maga jövődelmének fenntartásával és biztosításával szaporítja nemzetének vagyoni értékét és gyarapodását is.

Különösen a sümegei gazdáknak szent kötelessége, hogy szőlőiket a lehető idő véghatáráig megnyujtsák. Szinte sir bennünk a lélek, ha arra gondolunk, hogy a mi kedves, bájos, megragadó szépségű hegylancunk legfőbb díszét, ékességét letarolja a fillokszera. Ám a kopasz hegyoldal nemcsak a szépséget vonná el városunk környékétől, nem csupán szívünknek, lelkünknek volna szomorú, lehárgoló kép, hanem szinte megdöbbentő gazdasági hanyatlást okozna városunkban. Gondolni sem jó rá, hogy a mi pangó ipari, kereskedelmi viszonyaink között, a mi kedvezőtlen mezőgazdasági helyzetünkben milyen pusztító volna városunkra a szőlők teljes megsemmisülése.

De ennek nem szabad megtörténnie. Azért hát rajta, védelemre a fillokszera, a peronoszpora, a lisztharmat s a szőlő egyéb bajai ellen.

A szüret régi kedves poezisát úgy is tönkretette az új idők nehéz helyzete, legalább a szüret anyagi részét biztosítják gazdáink. Ezt parancsolja első sorban saját érdekük, másodsorban pedig e városnak, e város népének szeretete.

Az ideai buzatermés.

Az ideai buzaterméshez nagyon vérmes reményeket fűztünk, különösen a budapesti börze 50 millió métermázsán is felül becsülte az ország buzatermését. Az ilyen vérmes számítások rendszeresen csalódással végződnek, úgy ez alkalommal is. Beutaztam az országot, de a nagy garral hirdetett 14-16 métermázsás terméseket sehol sem

Itt találkozunk Krisch Aladár két képével is a Bülényvadászattal és a Balatoni halászáttal. Vörhenyes szín az alaptónusa mind a két képeknek. Ha meg is barátkozhatunk az előbbinél ezzel a színnel, amit itt sokban enyhít a zavaros, kavargó élet s a talán túlságosan is széles vonásokhoz is jobban illik, a Balatoni halászáttal éppen nincs előnyére. A Krisch képeim különben is sokat ront a túlságos stílizálás.

A közös étkezési menüzeiről Kremmer Viktor három szép képe néz le ránk: az Aratás, Bőség és Szüret. A alaphangot mindenütt pompásan etalálta a művész, alakjai is igazak, élnek és mozognak fent a magasságban. Egészen véve is kellemesen hatnak a képek, bár itt-ott a nyugodtságukat nem igen tudjuk megérteni.

A Dudits Kardvágásának is van egy nagy hibája: nagyon tagozódott. Egysége nincs a képnek, amelyen hamarosan nem is vesszük észre a főalakot, annyi minden más tereli el a figyelmünket. A részletekben kiváló képességek kötnek bár le, az összehatás hiányát nehezen tudjuk feledni.

Az új országházba a falfestményein kívül, egyéb művészi alkotások is kerülnek. A Munkácsy Honfoglalása mellett még hat üresen álló falmezőre kerül festmény, amiket legközelebb fognak elhelyezni.

Kiss Gereben

találtam, hanem igenis találtam nagyrészt 6-9 métermázsás terméseket, amelyek azonban az 50 millió métermázsát távolról sem adják ki, s becslésem szerint az ország ez ideai buzatermése a 40 millió métermázsát sem éri el.

Az a kérdés ezek után, hogy azokat, akik az ország buzatermését 50 millió métermázsára becsülték, rosszhiszeműség vezérelte-e vagy sem? Nézetem az, hogy nem vezérelte rosszhiszeműség. Nem vezérelte rosszhiszeműség pedig azért, mert a tavasszal s a nyár elején a búzák ország-szerte oly kitűnően állottak, hogy méltán lehetett a termést igen nagyra becsülni. A tavaszi gyakori esőzések s az egyébként is kedvező időjárás e hatása alatt a gabonafélék valóban gyönyörűen fejlődtek, úgy annyira, hogy jórészt túlságos bujává lettek, s ennek következtében igen sok buza megdőlt, s jóval kevesebb termést adott, mint a mennyit remélni lehetett.

Valóban átka Magyarországnak, hogy akkor, amikor jó termésre volna kilátás, a búzák megdőlése szállítja alá vérmes reményeit. Pedig a fölünk nyugatra fekvő országokban a gabonafélék ezt a betegséget, nem, vagy alig ismerik, ellenben nálunk különösen a lapályosan fekvő vidékeken vagy a völgyekben mindjárt megdőlt a buza és éppen a kövérsége miatt nem ad termést.

E körülményeknek az egyedüli oka, hogy a lapályokon s a völgyekben fekvő talajokat többnyire a víz hordta össze, s ennek következtében azok humuszban nagyon szegények, — mérszben és foszforsavban nagyon szegények. A növényzet fejlődése tehát tulbaja, a szár sejtjei nagyok, de nem elég fásak, s így áll be a megdőlés a szár erőtlenége miatt, a szemképződés pedig hiányos.

E bajon segíteni a talaj folytonos szántásával, megművelésével, meszezésével és foszforsav tartalmu trágyák s ásványi trágyák alkalmazásával — de nem az egyoldalú istállótrágyák alkalmazásával lehet. Kötelességünk tehát talajainkat megvizsgáltatni s amennyiben abban mész és foszforsavhiány konstataitánék, mész, szuperfoszfát, vagy esetleg thomasszalak alkalmazása által azt javítani. Ilyen módon eljárva a megdőlés veszélyétől hovatovább kevésbé kell tartanunk, amikor is biztosabb és nagyobb termésre számíthatunk.

H I R E K.

Ruttkayné Kossuth Lujza.

... Megvárta a szeptember 19-ét.

— Megvárta azt a szeptember 19-ét, amelyik századik évfordulója volt annak a napnak, amikor a geniusz homlokon csókolta azt a gyermeket, akiből az ország legnagyobbja vált idők multával és aki — óh boldogság! — neki édes testvére volt . . . a nagy Kossuth . . .

Megvárta, míg a busz ősz lepergeti a hervatag fák sárguló lombját . . . megvárta, míg az utolsó virág is lehullt . . . megvárta, míg az utolsó fűszál is lefogyadt . . . és akkor lelke kiszállt abból a hervadó porhüvelyből, amely csak évekig, napokig, percekig boldog . . . kiszállt a lelke agg portestéből és elment oda, ahol örökké boldogok a boldogok, ahol a nagy Kossuth Lajos öleli örömtől reszkető karokkal keblére szeretett, szerető testvérét . . .

Meghalt a tisztas aggnő, aki előtt hódolt az egész nemzet, igaz szeretettel. Meghalt sokat hányódó életének csöndes alkonyán, fején a késő őszi dér ezüst hamvával. Ő volt az egyetlen, aki őt testvére közül túl élte Kossuthot. Ő volt az, aki látta dicsőséges fényében a nagyot . . . s aki aztán híven követte a számkivetésben, megosztva veled a bánat keserű kenyerét, szeretettel, gondal ápolva több mint 10 éven át agg korában . . . Ő volt az, aki vigasztalta, ő volt az, aki haza kísérte utolsó diadalutjára.

Megvárta és meg is érte Kossuth Lajos születésének százados évfordulóját . . . Ő is részt vett ünnepélyén, őt is ünnepeltük . . . Most őt is gyászoljuk.

Október 13-án halt meg, kilencvenkét éves korában. Eszes, művelt, gyöngéd magyar nő volt mindvégig, telve nemes érzésekkel. Kossuth tisztelői szívesen hódoltak ő előtte

is minden alkalommal, mert bátyjára úgy vigyázott, mintha őrangyala lett volna.

De gyöngülés és a gyakori betegségek csak súlyosították aggságát. Elhagyta hát a földet, hogy egyesüljön szeretteivel: szülőivel, testvéreivel, férjével és gyermekeivel . . .

S a nemzet azokból babérokából, amelyek Kossuth Lajos sírján virulnak, — Ruttkayné Kossuth Lujza koporsóját is megkoszorúzza.

Mikor Kossuth testét hazahozták, ő is hazajött. A fővárosba ment s állandóan ott lakott, a Múzeum-köruton, abban a házban, ahol valamikor Cucor Gergely, a nagy költő halt meg.

Másfél esztendő óta már ki sem mozdult ottani lakásából, betegsége nem engedte . . .

Vasárnap este beállt az agónia s hétfőn délben egy óra felé végelgyengülésben meghalt szépen, csöndesen.

Haláláról rögtön értesítették rokonságát, akik megtették a temetésre vonatkozó előkészületeket. A főváros közönsége valóságos zarándoklatban kereste föl a halottas házat, míg nem szerdán elkísérték utolsó útjára . . . a nagy Kossuth mellé!

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter a karnacsi anyakönyvi kerületbe *Ellmann Béla* segédjegyzőt, a muracsányi anyakönyvi kerületbe *Kalmár János* jegyzőt irnokot, a kiskomáromi anyakönyvi kerületbe *Antman Sándor* segédjegyzőt, a csabrendeki anyakönyvi kerületbe pedig *Tudl József* segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké kinevezte.

— **Vörösmarty szobra a Darnay muzeumban.** A Vörösmarty-szoborbizottság a Darnay muzeumnak ajándékozta a pályázat egyik pályadíjat nyert Vörösmarty-szobrát. A szobornívut Horvai János művész készítette, ki Vörösmartyt szikladomb tetején ülő helyzetben ábrázolja, míg a szikla tövében Zalán sisakos vitézeit látjuk. A szobornív a legközelebbi napokban már megérkezik és november 1-étől fogva, minden vasárnap délelőtt és szerdán délután az érdeklődők megtekinthetik.

— **Tanítógyűlés.** A keszthelyi és sümegei esperesi kerületek tanítóköre folyó hó 16-án tartotta rendes őszi közgyűlését *Szabó Béla* zalavári tanító elnöke alatt. A gyűlés egy népes volt, mint még soha. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után új tagokul jelentkeztek: *Nürnbergi Gizella* (Zala-Szántó), *Kreuzer Erzsébet* (Tekenyé), *Schröder Erzsike* (Dabronc), *Szommer Borbála* (Türje), *Virág Lajos* (Gyepükaján), *Máté János* (Udvarnok), *Sandi Ferenc* (Zalabér), *Gombár Vince* (Csáford). A terjedelmes elnöki jelentés és a pénztáros előterjesztése után *Lisztner Antal* gyakorlati tanítást tartott a sóról, *Bózsing Franciska* türjei tanítónő pedig *A szeretet ereje a nevelésben* címmel tartott értekezést. Ez igazi mélységes hivatásszeretettel megírt gyönyörű szép dolgozat valósággal elragadta a gyűlés tagjait, úgy hogy percekig eljeneztek, tapsolták a kedves felolvasóút. Az előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés. *Glázer Gyula* zalaszentgróti állami igazgatótanító a körből kilépett s ezzel a könyvtárossi állás megüresedett. Könyvtárossul *Vendler Viktor* udvarnoki tanítót választották meg. A jövő gyűlésre gyakorlati tanításra *Szommer Boriska* és *Gosztony József*, felolvasókul *Kelemen János* és *Nyers Imre* ajánlottak. A tavaszi gyűlést Sümegeben tartják meg. Végül elnök megköszönte a tagok érdeklődését s a gyűlést eloszlatta.

— **Templomszentelés.** A mult évben restaurált zsidó templomot *Rédey Gyula* veszprémi kanonok újra föstette. Az újra föstött templomot f. hó 12-én maga a nemeslelkű kanonok szentelte föl, akinek *Hajba Mihály* szántai, *Havas József* rezi és *Fekete Gergely* zsidó plébános segédkeztek. A fölszentelés ünnepén egy a helybeli, mint a szomszéd községek lakószámaiban vettek részt. *Rédey Gyula* a templom megáldása után ünnepi misét, majd az ő ismert fényes ékesszólásával gyönyörű szent beszédet tartott, mely a hívő közönségre igen mély hatást gyakorolt. — Megemlítjük, hogy a templom festése igen szépen sikerült munka, s mestere igen szerencsésen, kellemes öszhangba olvadva alkalmazta benne a magyar nemzeti színeket.

— **A sümegvidéki gazdakör választmánya** f. hó 14-én Sümegeben *Hayden Sándor* elnök vezetésével gyűlést tartott, amelyen az anyaegyesület képviselőiben. ifj. *Voigt Ede* titkár, továbbá *Barkóci Károly*, *Bogyay Aurél*, *Gyömöréy János*, *Kardos Lázár*, *Mojser József*, *Sugár Jákó* és *Talabér Károly* vettek részt. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után a

kiküldött bizottság nevében *Barkóci* Károly előterjesztette az új alapszabályok tervezetét, amelyet igen osekély módosítással elfogadván, a legközelebbi közgyűlés elé terjesztének s *Barkóci* Károlynak buzgó fáradságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. *Békefi* Elek Zalakoppányból ajánlatot nyújtott be az amerikai telep idei veszteségtermésének megvételére. Minthogy a gazdakörnek több tagja már jelentkezett vevőként s a telep kezelője szerint *Békefi* ajánlatánál sokkal nagyobb jövedelem remélhető, azért a választmány az ideai termést is házilag értékesíti s az elárulással *Talabér* Károlyt, a telep kezelőjét bízta meg. Tekintettel arra, hogy a gazdakör és az anyaegyesület működése között szoros összefüggés van, *Hayden* Sándor elnök indítványára a választmány megkéri az anyaegyesületet, hogy a gyűlésekre az egyesületi titkárt hivatalból küldje ki s viszont az anyaegyesület gyűlésén, ha ezeken a kör elnöke, alelnöke részt nem vehetne, úgy a titkárral képviseltesse magát. Ezután a választmány meleg elismeréssel méltányolta azt a fáradságtalan buzgalom működését, amit *Sugár* Jákó titkár az egyesület érdekében kifejt s a kör szerény anyagi erejéhez mérten a folyó évre 100 K. tiszteletdíjat szavaz meg neki. Új pártoló tagokul belépett *Illés* Rafael (Tüjje), *Kellemen* Károly dr. (Sümeg), *Böhm* Vilmos, *Kohn* Ignác, *Galambos* József, *Kustos* Mihályné, *Németh* Jánosné, *Zámbo* Konstantin, *Zsebeházi* Sándor és *Vörös* I. (Csabrendek). A jegyzőkönyv hitelesítésére *Gyömöre* Jánost és *Mojzer* Józsefet kérte föl az elnök, majd megköszönte a szíves érdeklődést s a gyűlést eloszlatta.

— **Hajtővadászat.** A sümegi vadásztársaság igen sikerült hajtő vadászatot rendezett f. hó 15-én a városerdőben. A vadászaton 32 puskás vett részt s két darab szarvast és négy őzet ejtettek zsákmányul. Ennyi nagy vad bizony nagyon régen esett el a sümegi vadásztérületen.

— **Népfőlkélok szemléje.** Október 23-án a sümegi és csibrendeki, 24-én a galsai, káptalanfai, ukki és góganfai, 25-én a bazsi, mihályfai és nyiradi jegyzőségek községeinek népfőlkélokai jelentkeznek.

— **Az erdei facsemeték kiosztása.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a földművelésügyi miniszter felhívását az 1903 ik évre kiosztandó ingyenes facsemetékre vonatkozólag. Kisebirtokosok erdőterületek felújítására és beerdősítésére kért ingyen facsemetéket csak akkor kaphatnak, ha a kerületi erdőfelügyelőség, vagy az illető közigazgatási hatóság által igazolják kedvezőtlen anyagi helyzetüket, hogy saját költségükön facsemetéket termelni nem képesek. A szállítási és raktározási költségeket maga az állam fedezi. A nagyobb birtokosok a termelési költségek megtérítése mellett kaphatnak facsemetéket. Az ingyenes facsemeték kiosztásáért a folyamodványokat december 15-ig kell az illető kerületi erdőfelügyelőségek útján a földművelésügyi miniszterhez benyújtani. Végül az 1808. évi XIX. t. cikk 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők s kopár területek birtokosai csemeteszükségeiket az illető m. kir. állami erdőhivatalnál jelentsék be.

— **Szüret.** Sümegen az újhegyi szőlősgazdak egyrésze f. hó 15-én megkezdte a szüretet. A mezei szőlőket jórészt már szintén leszedték. A szüret must minden, csak nem édes. A Baglyashygyen a hét folyamán lesz a szüret. Minőségére itt is silány bor lesz, mert a 17. és a 18-iki esők még rontottak a szőlő minőségén.

— **Lesz toronyóra.** Régi toronyóránk, amely a publikumnak oly sok bosszúságot okozott, nekünk pedig oly sokszor hálás témát nyújtott, lekerül magas polcáról s végre átadja helyét örökösének. Ugyanis *Németh* János plébános fölterjesztésére *Hornig* Károly báró dr. megyesi püspök megengedte, hogy a sümegi temető-kápolna alapjából új toronyórát szerezhessenek be. Ennek reményében azután az órafőlhúzó most már szabadjára eresztli jámbor portékáját s ez iesténként 20—25 perccel is megelőzi a rendes időt. No, nem sokáig kalandoz a régi szerszám.

— **Vásár.** A dörmőtöri országos vásár, mint-hogy vasárnapra esnék, ez évben f. hó 24-én pénteken lesz.

— **Hirtelen halál** *Schmeizl* István baki pítér a nagykanizsai vásárra akart utazni. Midőn a szentiváni állomásra ért, ott összeesett s meghalt. Hirtelen halálát szívizélvétel okozta.

— **A keszthelyi családirtó bűnpöre a Kurján.** *Laskay* Tivadár keszthelyi birtokost a nagykanizsai törvényszék a múlt évben két rendbelszándékos emberölés büntetéseért vád alá helyezte. A lelketlen ember, mint olvasóink tudják, két gyermekét, a 12 éves *Ferencet* és az öt éves *Margitot* patkányméreggel elpusztította, mert azt hitte, hogy ha gyermekei nem élnek, könnyebben házasodhatik meg másodsor. *Laskay*, ki felett a nagykanizsai esküdtbíróóság ítél

kezelt, a tárgyalás során tagadta a terhére rótt szörnyű cselekményt. Amde a tanúk ellene vallottak, az országos vegyész pedig kiderítette az elhunyt gyermekek belső részében az arzénikumot s a törvényszék az esküdtek marasztaló verdiktje alapján életfogytig tartó fegyházra ítélte. *Laskay* az ítélet ellen semmisségi panaszszal állt. de ezt a Kuria ma hosszas tanácskozás után elutasította.

— **A kupacok.** Még augusztus hónapban megróttuk, hogy a kórház-uccában macskafejnagyságu kövekből hatalmas kupacok terpeszkednek, amiket egy ház építésétől hordtak oda. A kupacok a mi városi rendünk nagyobb becsületére még mindig ott terpeszkednek. Vajjon a hegyről hazajövő lakosok közül hány törí majd be orrát vagy oldalbordáját e kupacokban?

— **Végzetes verekedés.** Mura-Szerdahely községben folyó hó 12-én az ottani legények közt mulatozás közben dulakadás támadt. A dulakodásnak vége az lett, hogy egy ottani jó-módu parasztagazdának a fia három legényt megszurtt, kik közül kettő meghalt, egy pedig haldoklik. A gyilkost a osendörtség a csáktornyai járásbíróóság börtönébe kísérte be s ellene a vizsgálót megindították.

— **A közsörüs kalandja.** Szomorú volt a házassága *Horváth* János rábáhidvégi lakosnak. Fiatal, szép asszony sürgött-forgott a háznál, ahol elég akadt mindabból is, amit a tejbe lehet aprítani, de ez a jólét nem töltötte el boldogsággal *Horváth* János szívét. Az ő bubánata abban gyökeredzett, hogy a körnendi országos vásárkor évről évre hiába sétálgatott el az asztalok sátra előtt, csak nem kellett neki megalkudni amolyan cifrára faragott, tulipán virágokkal telepingált bölcöre egy izben sem.

Ez az áldás hiányzott a házból s hiába imádkozott érte a férj is feleség is, csak nem akart bekövetkezni.

Efőltt való szomorúságában az ivásnak adta magát a gazda s mind lazábbá igyekezett tenni a köteleket, mely őt a hitestársával összefűzte.

Ilyen körülmények között nem is csuda, hogy az asszony lábacsakja is megbotlott s nagy kedvet érzett ahhoz, hogy lelépjen az erény egyhangu ösvényéről. Szívesen tekintett másra s jó szívvel hallgatta mindazt, ha szépet mondtak neki, habár nem is az ura lelkének mélyéből fakadtak fel ezek a dicsérgető szavak.

A múlt hét elején *Hitzl* Péter vándorköszörüs vetődött el a faluba. Szép szál legény volt, szóval is igen bírt s *Horváthék* házában egyszerre igen megsokasodott ama kések és ollók száma, miknek az éle kicsorbultán, közsörük után áhitoztak.

És az ügyes legény a késekkel és ollókkal egyetemben élesítgetni kezdte az asszony szívét is, mely művelni nagy gyönyörűséget szerzett neki s valami nagy fáradságba nem is került.

Mikor aztán *Hitzl* Péter elkerekedett *Rába-Hidvégről*, bizony jó önszántából utána ment az asszony is s ezen idő óta együtt rótták az országutat csókban, szerelemben és nagy földi nyomoruságban.

De erre a dolgra már *Horváth* Jánosba is új élet szállott. Nem akarta idegen kezekben hagyni az asszonyt s megindult, hogy felkeresve visszaédesgesse magához.

Üldözte a szökevényeket s *Zalaegerszegen* végre nyomukba akadt. Egyik korcsmában huzzták meg magukat azok, hol boldog új párhoz illendően szépen megfélezték egymással a bort is, az italt is. Itt támadt rájuk *Horváth* János, de veszedelmére. A legény nem hagyta az ő ujjonnan szerzett galambját, sikra szállt mellette s úgy elverte a gazdát, hogy az teljesen harcpelelné lett. A koponyája néhány helyen beszakadt s testének egyéb részén is nagymérvű folytonassági hiányok észlelhetők.

A közsörüs pedig az ő meghódított asszonyával boldog nyomoruságban bujdosik tovább.

— **Különös jogeset.** Furcsa perben kell legközelebb a bíróságnak döntenie. S. kisasszony, ki a szini pálya kezdetén áll, éppen oly tehetséges színésznő, mint aminő szegény a gyakorlati tapasztalatokban. Ezért szívesen fogadta egy vieéki társa meghívását és F.-ra szegődött R. színigazgató társulatához. Művészi körökben el volt terjedve a direktorról, hogy egy egész hónap bevételeit összeszedi, zsebvégvája és a „gázsi“-fizetés napján hidegvérrel jelenti: „nincs pénz, pakolnunk kell!“ Így történt ez F.-on is, azonban, hogy a személyes mentengetődzést elkerülje, az igazgató ur ez alkalommal kivételesen titokban eltűnt a városból. S. kisasszony így nemcsak a szerződést veszítette el, hanem oly kínos helyzetbe jutott, hogy kartársai szedték össze részére azt a pár koronát, melynek segítségével hazautazhatott anyjához. Minő meglepe-

tésben részesült azonban, midőn a vasúti kocsi-sban hűtelen gazdájával találkozott! Heves izemrehányás, ingerült szóváltás követte e találkozást, míg végre az igazgatót mégis meghattotta a fiatal, tehetséges művésznő erélyes fellépése és cinikus szavakkal egy papírszeletet nyújtott át a kisasszonynak, „Fogadja tőlem egész vagyonomat! Egy fel osztálysorsjáték. Talán szerencséje lesz és nyer valamit!“ — E napokban a művésznő Budapestre érkezett és felkereste *Török* A és *Tarsa* bankházát, Teréz-körut 46 alatt, hogy megtudja, vajlon a ógnál vásárolt sorsjegy nyert-e? A cég örömmel jelentette, hogy a sorsjegy nagy főnyereményt nyert. Közben R. igazgató megtudta a kisasszonytól, hogy az ajándéksorsjegy nyert és most visszaköveteli azt az összeget, mely a fizetésen felül megmaradt. Művészkörökben feszült kíváncsisággal várják a per kimenetelét.

— **Misztérium.** A történet folytatán nagy időköz-zökkel újra, meg újra ismétlődik a csoda: egy-egy lángész megjelenése, a ki formálja a maga korát. Honnan jön és mivé lesz, ez az örök misztérium; fejlődik-e vagy élete legelső pillanatában készen van; az agyvelő tekeréseinek foszfortartalma vagy a környezetének hatása magyarázza-e meg azt, ami lett belőle. Ő határozza-e meg igazán a korát, mint az Őbermenschekről most sokan hiszik, vagy a kor szabja meg az ő irányát, — osak abban a körben lehet-e nagy emberré, vagy bármely korra rá tudta volna nyomni az ő helyegét, okvetlenül érvényesül-e, vagy a Deák Ferencnek észrevétlenül és hivataluk betöltése nélkül halhatnak-e meg? Van-e olyan *Segantini*, aki diszúpásztomak maradt olyan *Giotto*, ki nem lett *Giotto*-vá? Ez a csoda, ez a misztérium ismétlődött akkor is, amikor nagy *Frigyes* született. Királyi palotájában oly egyszerűen élt, mint egy spártai. A germán erélyek kristályosult típusa ő. Az egész királyi család ebédre két tál közönséges ételt kapott s nem egyszer fűtetlen szobában háltak. Az egész királyi asztal költsége nem tehetett többet naponként 7 tallornál, beleértve az udvari nép élelmét. Az udvarban nem volt semmi fény, kivéve a nehéz ezüst készleteket, melyekből szükség esetén könnyen lehetett pénzt verni. Nem gyönyörködtette semmi művészet, legfeljebb kötélláncosok mutatványai szórakoztatták. Egyetlen mulatsága a híres dohány-kollégium volt, minden estéjét abban töltötte, ott jelentek meg előtte főhivatalnokai és a külföldi követek és a király legnagyobb kegyének tartották, ha valakit oda meghívott; ott dohányoztak, sört ittak és az udvari bolondok éleleit hallgatták. Nagy *Frigyes*ről és koráról szól a Nagy képes világtörténet most megjelent 169-ik füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője *Marcali* Henrik, egyetemi tanár, ki egytuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes fálbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (*Révai* Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

— **A Balaton Irásban és Képbén.** Keszthelyen, a Balaton metropolisában, a hajdani „*Helikon*“ irodalmi ünnepélyek városában 1—2 nap mulva hazafias irányu, érdekes könyv jelenik meg: „*A Balaton Irásban és Képbén.*“ *Irta* Sági János, a Keszthelyi Hírlap szerkesztőtársa, a *Urania* Magyar Tudományos Színházban színre kerülő Balaton című darab szerzője. A diszmunka 350 oldal s 120 képet tartalmaz. Az előfizetési ára mégis csak 3 korona. Hazánk gyöngyéről, a Balatonról ilyen irányban, ekkora terjedelemben ennyi képpel könyv még meg nem jelent. A diszmunka a magyar tenger és szépséges vidékének leírását, a fürdő és nyaralóhelyek elfoglalatlan ismertetését tartalmazza, eléggé e vidék gazdag, színdus történelmi eseményeit, szép képekben élénk varázsolja a Balatonvidéknek képzelettel játszó váromnjait, hegyeit, városait, falvait, nevezetességeit; az egyes fürdő-és nyaralóhelyekről, a Balatonvidék minden talp-alattnyi részéről mintazt elmondja, ami a nyaralni vágyót, a Balaton mellett tartózkodót, a turistát, a hazánk szépségeinek megismerése után rajongó lelket érdekli. A könyv az olvasónak kellemes, soha nem unalmas társalgója, szórakoztatója, tanácsadója és nagy helyismeretű kalauza. A könyv jövőre angol és német nyelven is megjelenik. A bolti ára 5 korona. Akik a Keszthelyi Hírlapnál már most megrendelik, 3 kor. 70 fillér beküldése után bérmentve kapják.

— **Sirmécsek** fém kupakban sokkal jobbak a kellemetlen szagu pislogó faggyumécseknél. A szél el nem oltja és fényesen világít több órán át. Kapható *Darnay* Kálmán kereskedésben Sümegen. 1 darab ára 10 fillér.

Megérkeztek

a legújabb őszi és téli divat-
szövelek; miért is ajánlja ezek-
nek legpontosabb és legolcsóbb
elkészítését

GRÜNFELD J.

uri szabó,

ezelőtt Epstein Vilmos A. Sümege.

4213/tk. 1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbíró, mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sü-
megei takarékpénztár végrehajtónak Stern
Bernát és társai végrehajtást szenvedők elleni
280 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti
végrehajtási ügyében az árverést a sümegei
kir. járásbíró területén levő szentgrót-
mezővárosi 55. sz. sz. alatt 61. hrsz. alatt
1/4-ed részben Schönvald Regina Stern Már-
tonné, 1/4-ed részben Stern Antal és 1/4-ed
részben Stern Bernát tulajdonul felvett egész
ingatlanra 908 kor.; az 56. sz. sz. alatt
62. hrsz. alatt Benecik János és neje Szabó
Anna tulajdonul felvett egész ingatlanra
836 korona ezennel megállapított kikiáltási
árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb
megjelölt ingatlanok az 1902. évi október
hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Zala-
szentgrót községében tartandó nyilván-
os árverésen a megállapított kikiáltási áron
alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az in-
gatlanként becsárának 10%-át, vagyis 90 K. 80 f.,
83 K. 60 fl.-t készpénzben, vagy az 1881. 60.
t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám
alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-
ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi ha-
tóság.

Sümege, 1902. szeptember 15-én.

Szerdahely, kir. aljbíró.

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
SÜMEGE.

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, hogy a őszi
idényre a legjobb minőségű bőrből, leg-
finomabb kidolgozásu és tartós ural-, női-,
gyermekcipőket és orosz-bagaria oszmákat
készíték a legolcsóbb árért, a n. é. közön-
ség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b.
pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD

cipésmester,
Sümege.

42-52.

1.000.000

KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerekenesebb esetben.
1.000.000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.		Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
3	" "	30000
3	" "	25000
3	" "	20000
3	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
487	" "	2000
803	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4850	" "	80
3350	" "	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk!

Elenc millió koronánál többet nyertek nálunk nagy-
rabocsult vevőink

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m.
kir. szab. osztálysorsjátékuuk, mely némsokára újból
kezdését veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sors-
jegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimuta-
tása szerint.

5 hónap alatt összesen tizennégy millió 459,000
koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész
vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyeinek törvszerű be-
tétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	—75	vagyis	150 kor.
" negyed (1/4) "	150	"	3— "
" fél (1/2) "	3—	"	6— "
" egész (1) "	6—	"	12— "

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *pénz beküldése* ellené-
ben küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megren-
deléseket kérünk, azonnal de legkésőbb

folyó év október hó 26-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZA

Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főirodánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-kör ut 46/a. Fiókok: 1. Váci-
kört 4. 2. Múzeum-kört 11. 3. Erzsébet-kört 54.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. és Társa bankháza
Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt.
m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget
() kérémmel
() postautóváltvánnyal
() küldöm.
() mellékelt bank-
() jegyekben (bélyeg)
kor. összegben
A nem felszólított törlesztendő.

Pontossá cim.

Finom orosz és chinai teát,
kitünő tea-romot

és mindennemű

likőrt

a j a n i

nagy választékban

Würzburger Jakob cég

Sümege.

A
Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

== Kapható mindenütt. ==